

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Է

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի
28/06/2010թ թիվ 1/669-Լ որոշմամբ

Փոփոխված է

Հայաստանի Ավտոապահովագրողների
Բյուրոյի անդամների ընդհանուր ժողովի

27/12/2010թ թիվ 5-Լ որոշմամբ

15/04/2011թ թիվ 2-Լ որոշմամբ

20/04/2017թ թիվ 1-Լ որոշմամբ

27/12/2017թ թիվ 6-Լ որոշմամբ

23/12/2021թ թիվ 11-Լ որոշմամբ

Հայաստանի Ավտոապահովագրողների
Բյուրոյի անդամների ընդհանուր ժողովի
նախագահ

_____ Ներսես Երիցյան

ԳՐԱՆՑՎԱԾ Է

ՀՀ կենտրոնական բանկում
«21» հունվարի 2022թ

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահ

_____ Մարտին Գալստյան

ԿԱՆՈՆՆԵՐ RL 1-010

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՎՏՈԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՂՆԵՐԻ ԲՅՈՒՐՈՅԻ

(ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՄԱՆ ՖՈՆԴԻ ԿԱՆՈՆՆԵՐ)

ԵՐԵՎԱՆ – 2022

**ԲԱԺԻՆ 1.
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ**

ԳԼՈՒԽ 1.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կանոնները սահմանում են Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների ձևավորման, դրանց կառավարման կանոնները, ինչպես նաև Երաշխավորման ֆոնդի անբավարարության չափանիշները և դրա մասին որոշման կայացման կարգը:

2. Սույն կանոններում կիրառվող հասկացություններն ունեն հետևյալ նշանակությունը.

1) *հաշվետու ամսաթիվ*՝ յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օր,

2) *Երաշխավորման ֆոնդի միջոցներ*՝ Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունների միանվագ, պարբերական և լրացուցիչ վճարներից, «Ավտոտրանսպորտային միջոցների օգտագործումից բխող պատասխանատվության պարտադիր ապահովագրության մասին» ՀՀ օրենքով (այսուհետ՝ Օրենք) սահմանված կամ օրենքով չարգելված այլ ձևերով ներդրված միջոցներից, Երաշխավորման ֆոնդի կառավարման գործընթացում ստացված եկամուտներից, ինչպես նաև հետադարձ պահանջի իրավունքի իրականացման արդյունքում ձևավորված դրամական միջոցներ և դեբիտորական պարտքեր,

3) *կառավարում*՝ Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հետ կապված Բյուրոյի ներդրումային քաղաքականության սահմանում, ներդրումների իրականացում, ներդրվող միջոցների վերադարձելիության ապահովում, հետադարձ պահանջի իրավունքի իրականացում և այդ գործընթացի արդյունավետության ապահովում, ինչպես նաև Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հատուցումների և Օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված բժշկական օգնության հետ կապված ծախսերի վճարումների իրականացում,

4) *ֆինանսական ակտիվ*՝ Օրենքի 50-րդ հոդվածի 2-րդ մասով նախատեսված ֆինանսական ակտիվներ,

5) *Երաշխավորման ֆոնդի արտահոսք*՝ Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հատուցումների կամ Օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված բժշկական օգնության հետ կապված ծախսերի վճարումներ և ֆոնդի համալրման նպատակով ներգրավված պարտքի մարումներ,

6) *Երաշխավորման ֆոնդի ներհոսք*՝ Երաշխավորման ֆոնդի միևնույն պարբերական և լրացուցիչ վճարների, Օրենքով սահմանված կամ օրենքով չարգելված այլ ձևերով Երաշխավորման ֆոնդում ներդրված միջոցների, Երաշխավորման ֆոնդում առկա դրամական միջոցների ներդրումներից ստացված եկամուտների, ինչպես նաև ներգրավված պարտքի հաշվին և հետադարձ պահանջի իրավունքի իրացման հետ կապված դրամական միջոցների մուտքեր:

3. Սույն կանոններում օգտագործված այլ հասկացություններն ունեն Օրենքում, «Ապահովագրության և ապահովագրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքում, ինչպես նաև նշված օրենքների հիման վրա ընդունված ՀՀ կենտրոնական բանկի նորմատիվ իրավական ակտերում կիրառվող նշանակությունը:

ԲԱԺԻՆ 2. ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՄԱՆ ՖՈՆԴԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՁԵՎԱՎՈՐՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 2. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

4. Երաշխավորման ֆոնդ բոլոր վճարները կատարվում են Բյուրոյի՝ ՀՀ կենտրոնական բանկում և առևտրային բանկերում ունեցած այն հաշիվներին, որոնք առանձնացված են Երաշխավորման ֆոնդի համար: Այդ հաշիվներին մուտքագրվում են միայն Երաշխավորման ֆոնդի դրամական միջոցները, իսկ հաշիվներից ելքագրումներ իրականացվում են միայն Օրենքի, սույն կանոնների և այլ իրավական ակտերի համաձայն միջոցները տեղաբաշխելու, Օրենքի 49-րդ հոդվածի համաձայն Երաշխավորման ֆոնդի հաշվին հատուցումներ վճարելու և Օրենքով սահմանված դեպքերում Երաշխավորման ֆոնդից այլ վճարումներ իրականացնելու նպատակով:

5. Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունների կողմից Օրենքով (լրացուցիչ վճարների դեպքում՝ Օրենքով սահմանված կարգով Բյուրոյի խորհրդի որոշմամբ) նախատեսված չափը գերազանցող միանվագ, պարբերական կամ լրացուցիչ վճարներ կատարելու դեպքում գերազանցող գումարները համարվում են հաջորդ ժամանակաշրջանների համար սահմանված պարբերական վճարների կամ լրացուցիչ վճարների (եթե վերջինը ենթակա է վճարման առաջիկա պարբերական վճարից ավելի վաղ) համար տվյալ ապահովագրական ընկերության կողմից կանխավճարված գումարներ: Բացառություն են կազմում այն դեպքերը, երբ գերազանցող վճարում կատարած ապահովագրական ընկերությունը Օրենքի համաձայն պարտավոր չէ այլևս պարբերական, լրացուցիչ վճարներ կատարել: Այս դեպքերում տվյալ ապահովագրական ընկերության կողմից Օրենքով (լրացուցիչ վճարների դեպքում՝ Բյուրոյի խորհրդի որոշմամբ) նախատեսված չափը գերազանցող վճարումների գերազանցող մասը Բյուրոյի կողմից վերադարձվում է այդ ապահովագրական ընկերությանը:

6. Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունների կողմից Օրենքով, սույն կանոններով կամ Բյուրոյի խորհրդի որոշմամբ (լրացուցիչ վճարների դեպքում) սահմանված չափով, կարգով և ժամկետներում Երաշխավորման ֆոնդին վճարներ կատարելու պարտականությունը խախտվելու դեպքում խախտում թույլ տված անդամից կարող է գանձվել տույժ՝ յուրաքանչյուր ժամկետանց օրվա համար՝ չվճարված գումարի 0.1 տոկոսի չափով:

ԳԼՈՒԽ 3. ՄԻԱՆՎԱԳ ԵՎ ՊԱՐԲԵՐԱԿԱՆ ՎՃԱՐՆԵՐԸ

7. Ապահովագրական ընկերությունները Բյուրոյին անդամակցելու օրվանից հետո՝ 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում, Երաշխավորման ֆոնդին կատարում են միանվագ վճար՝ 15 000 000 Հայաստանի Հանրապետության դրամի չափով:

8. Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունները Բյուրոյին անդամակցելու օրվանից հետո՝ յուրաքանչյուր եռամսյակը մեկ տվյալ եռամսյակին հաջորդող 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, Երաշխավորման ֆոնդին կատարում են պարբերական վճարներ՝ նախորդ տասներկու ամսում իրենց կողմից կնքված ԱՊՊԱ պայմանագրերից հավաքագրված և հավաքագրվելիք ապահովագրավճարների 0.5 տոկոսի չափով:

9. Եթե Բյուրոյի պատասխանատու ակտուարի կողմից իրականացված հաշվարկների համաձայն՝ Երաշխավորման ֆոնդը բավարարում է առաջիկա որոշակի ժամանակահատվածում Երաշխավորման ֆոնդի առջև դրված խնդիրների իրականացման համար՝ առանց Երաշխավորման ֆոնդի ֆինանսական կայունության վտանգման, ապա Բյուրոյի խորհուրդը կարող է դիմել ՀՀ կենտրոնական բանկ՝ Օրենքի 46-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ Երաշխավորման ֆոնդին պարբերական վճարների կատարումը նշված ժամանակահատվածով դադարեցնելու առաջարկությամբ:

10. Սույն կանոնների 9-րդ կետով սահմանված առաջարկությունը ներկայացնելիս Կենտրոնական բանկ են ներկայացվում հետևյալ փաստաթղթերը.

1) դիմում,

2) Բյուրոյի խորհրդի նիստի արձանագրություն կամ որոշում՝ Երաշխավորման ֆոնդին պարբերական վճարների կատարումը ժամանակավորապես դադարեցնելու մասին որոշում ընդունելու միջնորդությամբ Կենտրոնական բանկ դիմելու վերաբերյալ,

3) համապատասխան հաշվարկներ (հաստատված Բյուրոյի պատասխանատու ակտուարի կողմից), որոնք հիմնավորում են Երաշխավորման ֆոնդի բավարարությունը Երաշխավորման ֆոնդի առջև դրված խնդիրների իրականացման համար առաջիկա ժամանակահատվածում և Երաշխավորման ֆոնդի ֆինանսական կայունության ապահովման տեսանկյունից նման դադարեցման անվտանգությունը:

ԳԼՈՒԽ 4. ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՎՃԱՐՆԵՐԸ, ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՄԱՆ ՖՈՆԴԻ ԱՆԲԱՎԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐԸ

11. Բյուրոյի անդամ ապահովագրական ընկերությունները Երաշխավորման ֆոնդին լրացուցիչ վճարները կատարում են, եթե առկա է Երաշխավորման ֆոնդի անբավարարության փաստ:

12. Երաշխավորման ֆոնդի անբավարարության փաստի առկայություն Բյուրոյի կողմից ստուգվում է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ հաշվետու ամսաթվից հետո՝ 15 օրվա ընթացքում: Երաշխավորման ֆոնդի անբավարարության փաստի առկայության ստուգման գործընթացի պատշաճ իրականացման համար պատասխանատու է Բյուրոյի գործադիր տնօրենը:

13. Երաշխավորման ֆոնդը համարվում է անբավարար, եթե

$$U < \max (X, U_4)$$

որտեղ

U - հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Երաշխավորման ֆոնդի մնացորդն է:

U₄ - Երաշխավորման ֆոնդի կանխատեսվող արտահոսքի և ներհոսքի տարբերությունն է՝ հաշվետու ամսաթվին հաջորդող 45 օրերի կտրվածքով:

X - 222 մլն ՀՀ դրամ

14. Երաշխավորման ֆոնդի մնացորդը ներառում է Երաշխավորման ֆոնդի համար առանձնացված հաշիվներին առկա դրամական միջոցները և այդ միջոցներից ֆինանսական ակտիվներում ներդրումները:

15. Երաշխավորման ֆոնդի անբավարարության փաստի հայտնաբերման դեպքում Բյուրոյի գործադիր տնօրենը լրացուցիչ վճարներ ներգրավելու վերաբերյալ հարցը մինչև տվյալ ամսվա վերջին օրը, բայց ոչ ուշ, քան Բյուրոյի խորհրդի կողմից համապատասխան որոշում ընդունելու համար Օրենքով սահմանված ժամկետի ավարտը, ներկայացնում է Բյուրոյի խորհրդի նիստին, որի հիման վրա խորհուրդը կայացնում է համապատասխան որոշում:

16. Անհրաժեշտ լրացուցիչ վճարների չափը հաշվարկվում է հետևյալ բանաձևի համաձայն.

$$L_{\text{վի}} = (\max(X, U_{\text{կ}}) - U) * U_{\text{ի}}$$

որտեղ՝

$L_{\text{վի}}$ – Բյուրոյի անդամ i -րդ ապահովագրական ընկերության կողմից վճարման ենթակա լրացուցիչ վճարի չափն է:

$U_{\text{ի}}$ – Բյուրոյի անդամ i -րդ ապահովագրական ընկերության մասնաբաժինն է սույն կետով նախատեսված որոշման ընդունմանը նախորդող եռամսյակի ընթացքում ԱՊՊԱ գծով հաշվեգրված ապահովագրավճարների ցուցանիշում:

17. Ընդ որում, ապահովագրավճարների հաշվարկում ընդգրկվում են միայն այն ապահովագրական ընկերությունների կողմից հաշվեգրված ապահովագրավճարները, որոնք Բյուրոյի անդամ լինելու կամ Օրենքի 29-րդ հոդվածի 8-րդ մասի ուժով պարտավոր են վճարել լրացուցիչ վճարները:

18. Սույն կանոնների 15-րդ կետով նախատեսված որոշման ընդունումից հետո անմիջապես, բայց ոչ ուշ, քան 1 աշխատանքային օրվա ընթացքում, այդ որոշումը Բյուրոյի կողմից ուղարկվում է լրացուցիչ վճարներ կատարելու պարտականություն ունեցող բոլոր ապահովագրական ընկերություններին: Այդ որոշումը ստանալու օրվանից հետո՝ 30 օրվա ընթացքում, համապատասխան ապահովագրական ընկերությունները վճարում են որոշմամբ սահմանված լրացուցիչ վճարները:

ԲԱԺԻՆ 3. ԵՐԱՇԽԱՎՈՐՄԱՆ ՖՈՆԴԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄԸ

ԳԼՈՒԽ 5. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

19. Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների կառավարումն իրականացնում է Բյուրոն՝ ի դեմս խորհրդի և գործադիր տնօրենի:

20. Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների կառավարման հիմնական նպատակը երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հուսալի և եկամտաբեր տեղաբաշխումն է ներդրումների ձևով և դրանց բարձր իրացվելիության ու անվտանգության չափանիշների ապահովումը՝ թույլ չտալով այդ միջոցների ծավալի նվազում:

21. Բյուրոյի խորհուրդը յուրաքանչյուր տարվա համար որոշում և հաստատում է Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հետ կապված ներդրումային քաղաքականությունը (այսուհետ՝ Բյուրոյի ներդրումային քաղաքականություն), մասնավորապես Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների տեղաբաշխման ձևերը, ուղղությունները և սահմանաչափերը, որի

շրջանակներում իրականացվում է Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների կառավարումը:

22. Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների ներդրման որոշումների ընդունումն իրականացվում է Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից՝ Ներդրումային հանձնաժողովի եզրակացությունների հիման վրա:

ԳԼՈՒԽ 6. ԲՅՈՒՐՈՅԻ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

23. Բյուրոյի ներդրումային քաղաքականությունը ներառում է Բյուրոյի կողմից ներդրումային որոշումների կայացման, դրանց իրականացման, ռիսկայնության գնահատման, դիվերսիֆիկացիայի, ներդրումների փոխակերպման ու օտարման կապակցությամբ որդեգրած սկզբունքները, մոտեցումները, պայմաններն ու միջոցները: Ներդրումային քաղաքականության շրջանակներում ամրագրված նորմերը, սկզբունքներն ու մոտեցումները կարգավորում են առնվազն ստորև թվարկված գործընթացները՝

1) Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների կառավարման որոշումների ընդունումը և ներդրումային ռիսկերի կառավարումը,

2) Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների տեղաբաշխումը (ներդրումները) և վերադարձի գործընթացները և դրանց նկատմամբ հսկողության իրականացումը,

3) տեղեկատվության հավաքագրումը, պահպանումը և գաղտնիության ապահովումը:

ԳԼՈՒԽ 7. ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԸ

24. Ներդրումային հանձնաժողովը խորհրդակցական կոլեգիալ մարմին է, որն ուսումնասիրում և քննության է առնում Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին իրականացվող ներդրումներին առնչվող խնդիրներն ու դրանց վերաբերյալ վերլուծություններն ու գնահատականները, ինչպես նաև ներդրումային որոշումների առաջարկներն ու հիմնավորումները: Հանձնաժողովը գործում է իր գործունեության աշխատակարգի և Բյուրոյի կանոնադրության հիման վրա: Ներդրումային հանձնաժողովի գործառույթները նկարագրվում են հանձնաժողովի գործունեության աշխատակարգում, որոնք առնվազն պետք է ներառեն՝

1) Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների կառավարման խնդիրների, ներդրումային առաջարկների և դրանց վերաբերող այլ նյութերի ուսումնասիրման ու քննարկման կարգը,

2) ներդրումային առկա և պոտենցիալ ռիսկերի պարբերական մոնիտորինգի իրականացման կարգը,

3) օպերատիվ կարգով ներդրումային առաջարկների քննարկման ու համապատասխան եզրակացությունների, հավանության որոշումների կամ մերժման առաջարկությունների ընդունման կարգը:

25. Բյուրոյի գործադիր տնօրենը Ներդրումային հանձնաժողովի եզրակացության հիման վրա ընդունում է որոշում (կարգադրություն), որի հիման վրա իրականացվում են համապատասխան գործողություններ:

ԳԼՈՒԽ 8. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

26. Ներդրումներն իրականացվում են Բյուրոյի գործադիր տնօրենի կողմից:

27. Բյուրոյի գործադիր տնօրենը, Ներդրումային հանձնաժողովի եզրակացության հետ չհամաձայնվելու դեպքում, որոշման կայացումը քննարկում է Բյուրոյի խորհրդի նիստում: Բյուրոյի խորհրդի որոշումը հիմք է հանդիսանում ներդրումների իրականացման

համար:

28. Ներդրումային գործարքների կնքման ուղղությամբ Բյուրոյի գլխավոր հաշվապահի կողմից իրականացվում են առնվազն հետևյալ գործառույթները՝

- 1) գործարքի կնքումը հավաստող փաստաթղթերի պատշաճ պահպանում,
- 2) մոնիտորինգ,

3) եռամսյակային կտրվածքով Բյուրոյի խորհրդին և գործադիր տնօրենին ներկայացվող հաշվետվությունների հետ միաժամանակ ներդրումային գործարքների վերաբերյալ հաշվետվությունների կազմում և ներկայացում:

ԳԼՈՒԽ 9. ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՈՒՄ ՁԵՌՔ ԲԵՐՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎԻ ՕՏԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

29. Բյուրոն որոշում է կայացնում օրենքով սահմանված կարգով դադարեցնելու կնքված գործարքն ու օտարել ներդրման արդյունքում ձեռք բերված ֆինանսական ակտիվը (այսուհետ՝ օտարել ներդրումը) ժամկետից շուտ, եթե ներդրման հատկանիշները գործող օրենսդրական և նորմատիվային պահանջներից շեղվել են և (կամ) արժեթղթի բորսայական գնանշումը փոփոխական տատանումների մեջ է և (կամ) Ներդրումային հանձնաժողովի և Բյուրոյի գործադիր տնօրենի փոխհամաձայնեցված հիմնավոր կարծիքով (իսկ փոխհամաձայնության չգալու դեպքում՝ Բյուրոյի խորհրդի հիմնավոր կարծիքով) տվյալ ֆինանսական ակտիվում կատարված ներդրումը այլևս չի բխում Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների կառավարման՝ սույն կանոններով սահմանված հիմնական նպատակներից:

30. Ներդրումները մարման ժամկետից շուտ օտարելու անհրաժեշտության դեպքում Բյուրոյի գլխավոր հաշվապահը կամ Ներդրումային հանձնաժողովի այլ անդամը Բյուրոյի գործադիր տնօրենին ներկայացնում է համապատասխան հիմնավորումներ: Վերջինս խնդրի վերաբերյալ Ներդրումային հանձնաժողովի դրական եզրակացությունը ստանալուց հետո ներդրումը օտարելու ուղղությամբ կատարում է համապատասխան գործողություններ: Ներդրումային հանձնաժողովի և գործադիր տնօրենի միջև տարաձայնությունների դեպքում հարցը քննարկվում է խորհրդի նիստում:

31. Գործող օրենսդրական և նորմատիվային պահանջներից ներդրման հատկանիշների շեղման պատճառով ներդրման օտարման առաջարկի հետ միասին ներկայացվում են համապատասխան վերլուծություններ շեղման առաջացման պատճառների և հանգամանքների մասին:

ԳԼՈՒԽ 10. ԲՅՈՒՐՈՅԻ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՇՎԻՆ ՀԱՏՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ԻՐԱԿԱՆԱՑՈՒՄ

32. Երաշխավորման ֆոնդի միջոցների հաշվին Բյուրոյի կողմից Օրենքի 49-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված հատուցումների և Օրենքի 23-րդ հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված բժշկական օգնության հետ կապված ծախսերի վճարումների իրականացումը կատարվում է Բյուրոյի գործադիր տնօրենի որոշմամբ՝ Բյուրոյի խորհրդի կողմից հաստատված հատուցումների և վճարումների իրականացման կարգի համաձայն: